

**СУЧАСНІ
ПРОБЛЕМИ
РАЦІОНАЛЬНОГО
ВИКОРИСТАННЯ
ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

М. КИЇВ, 26-27 ГРУДНЯ 2022 Р.

**Національна академія аграрних наук України
Інститут рибного господарства**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ
ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ**

**IV Міжнародна науково-практична конференція,
26–27 грудня 2022 року, Київ, Україна**

Київ — 2022

Сучасні проблеми раціонального використання водних біоресурсів : IV Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 26–27 грудня 2022 р. : збірник матеріалів. Київ : ПРО ФОРМАТ, 2022. 140 с.

Організатор — Інститут рибного господарства Національної академії аграрних наук України (<http://if.org.ua>).

Науково-організаційний комітет:

Грициняк Ігор Іванович, доктор с.-г. наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України, директор Інституту рибного господарства НААН (голова), м. Київ, УКРАЇНА;

Колесник Наталія Леонідівна, кандидат с.-г. наук, с. н. с., зав. лаб. міжнародного науково-технічного співробітництва та інтелектуальної власності Інституту рибного господарства НААН, м. Київ, УКРАЇНА;

Артурс Шкуте, доктор біол. наук, професор, директор Інституту екології Даугавпільського університету, м. Даугавпілс, ЛАТВІЯ;

Кононенко Руслан Володимирович, кандидат вет. наук, декан факультету тваринництва та водних біоресурсів, доцент кафедри аквакультури Національного університету біоресурсів та природокористування України, м. Київ, УКРАЇНА;

Федоненко Олена Вікторівна, доктор біол. наук, професор, зав. кафедри загальної біології та водних біоресурсів Дніпровського національного університету ім. О. Т. Гончара, м. Дніпро, УКРАЇНА;

Юлдашов Мансур Арзікулович, кандидат біол. наук, заст. директора з науки Науково-дослідницького інституту рибництва, м. Ташкент, УЗБЕКИСТАН;

Мейманов Чингиз Мейманович, Генеральний директор ПрАТ «Форелевий рибний завод», м. Бішкек, КИРГИЗСТАН;

Сондак Василь Володимирович, доктор біол. наук, професор, зав. кафедри водних біоресурсів Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне, УКРАЇНА;

Кароль Венгляже, доктор с.-г. наук, професор, іноземний член Національної академії аграрних наук України, президент науково-виробничого дослідного філіалу Інституту зоотехніки, м. Краків, ПОЛЬЩА;

Шекк Павло Володимирович, доктор с.-г. наук, професор, зав. кафедри водних біоресурсів та аквакультури Одеського державного екологічного університету, м. Одеса, УКРАЇНА;

Софіко Діассамідзе, Голова правління Асоціації органічної аквакультури «Foregi», м. Батумі, ГРУЗІЯ;

Кутішев Павло Сергійович, кандидат біол. наук, доцент кафедри водних біоресурсів та аквакультури Херсонського державного аграрного університету, м. Херсон, УКРАЇНА;

Олена Зубков, доктор наук, професор, чл.-кор. Академії наук Молдови, зав. лаб. гідробіології та екотоксикології Інституту зоології, м. Кишинів, МОЛДОВА;

Лобойко Юрій Васильович, доктор с.-г. наук, зав. кафедри водних біоресурсів та аквакультури, доцент Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького, м. Львів, УКРАЇНА;

Віщур Олег Іванович, доктор вет. наук, с. н. с., зав. лаб. імунології Інституту біології тварин НААН, м. Львів, УКРАЇНА;

Федоренко Микола Олександрович, перший заступник директора Бюджетної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури», м. Київ, УКРАЇНА;

Щербак Володимир Іванович, доктор біол. наук, професор, провідний наук. співробітник відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології Інституту гідробіології, м. Київ, УКРАЇНА;

Данильчук Галина Анатоліївна, кандидат с.-г. наук, доцент кафедри технології переробки, стандартизації і сертифікації продукції тваринництва Миколаївського національного аграрного університету, м. Миколаїв, УКРАЇНА.

З М І С Т

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

<i>I. I. Грициняк, О. М. Третяк</i> Актуальні аспекти організації контролю екологічного стану рибогосподарських водойм	7
<i>I. I. Грициняк, О. М. Третяк, О. М. Молчанов</i> До питання створення наукових парків у сфері прісноводної аквакультури України	8
<i>I. I. Грициняк, О. М. Третяк, Н. Й. Тушиницька</i> Сучасні напрями та завдання розвитку науково-технічного забезпечення аквакультури в Україні	11
<i>М. Г. Матвієнко, В.П. Гандзюра</i> Оптимізація здоров'я риб шляхом корекції стану екосистеми	15
<i>Р. В. Сидорак</i> Вплив браконьєрського лову на стан популяції річкових раків у водоймах України	18
<i>П. В. Шекк, Р. В. Сидорак</i> Білий довгопалий рак <i>Pontastacus eichwaldi bessarabicus</i> як перспективний об'єкт аквакультури в Україні	19
<i>Н. В. Поліщук, О. М. Поліщук</i> Історія розвитку рибництва в Україні	21
<i>О. М. Поліщук, Н. В. Поліщук</i> Перспективи судака (<i>Sander lucioperca</i>) як об'єкта промислового вирощування в аквакультурі	23
<i>Є. О. Таран, К. О. Баклан, М. Г. Матвієнко</i> Роль прибережно-водної рослинності в збереженні іхтіофауни озер РЛП «Партизанська слава»	24
<i>Л. А. Байдак, Р. О. Новіцький</i> В'їзний риболовний туризм як перспективний напрям економічного розвитку України	27
БІОРЕСУРСИ ТА ЕКОЛОГІЯ ВОДОЙМ	
<i>S. Diassamidze, Sf. Lengyel, N. Kolesnyk, N. Tushnitska</i> Pond aquaculture in Georgia	30
<i>R. Kolesnyk, S. Koba, S. Diassamidze, Sf. Lengyel</i> Trout aquaculture in Georgia	32
<i>N. Kolesnyk, M. Simon, M. Yuldashov, R. Kolesnyk</i> Ichthyofauna from reservoirs in the Republic of Uzbekistan	34
<i>M. Yuldashov, N. Kolesnyk, S. Koba, N. Tushnitska</i> Aquaculture and fisheries in the reservoirs of the Republic of Uzbekistan	37
<i>Ch. M. Meimanov, R. Kononenko, M. Simon, R. Kolesnyk</i> Ichthyofauna of water bodies of the Kyrgyz Republic	39
<i>R. Kononenko, M. Simon, N. Kolesnyk, Ch. M. Meimanov</i> Hydroecological development potential of aquaculture and fisheries in the Kyrgyz Republic	42

nauk.-prakt. konf. Ukraine, Kyiv, September 19-21, 2017 : proceed. Kyiv, 2017. P. 382—384.

6. Burgaz M. I., Soborova O. M. Feeding features of kefal fishes in natural areas : monograph // New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries. Riga, Latvia, 2019. P. 41—60.

УДК 799.1

СТАН АМАТОРСЬКОГО РИБАЛЬСТВА В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

А. І. Лічна, lichnaya.nastya.95@gmail.com, Одеський державний екологічний університет, м. Одеса

Важливість аматорського рибальства в Європі змінюється в залежності від регіону і зазвичай залежить від використання ресурсів. У західноєвропейських країнах рибальство розглядається з точки зору задоволення і спорту. У Північній Європі здавна рибальство використовується більшою мірою для прожитку, хоча зараз спортивне рибальство стає більш популярним. У Східній Європі любительське рибальство знаходиться на стадії становлення. Об'єктом рибальського інтересу в континентальних водоймах Європи є в середньому 17 видів прісноводних риб у Ісландії до 21 виду — у Сербії, Словаччині. Загальна кількість рибалок-любителів в різних європейських країнах і дані щодо їхніх уловів наводяться на рисунку 1. В Європі питаннями рекреаційного рибальства займаються окремі департаменти Міністерств екології та природних ресурсів [1].

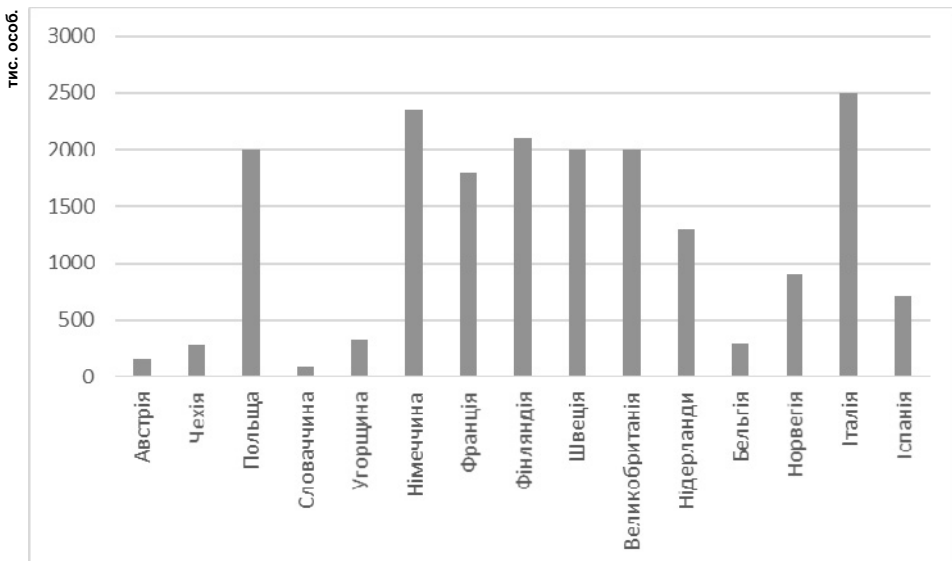

Рис. 1. Загальна кількість рибалок-любителів в деяких європейських країнах та їхні улови

Головна мета планування аматорського рибальства та управління ним у Європі полягає в тому, щоб сприяти раціональному використанню водойми, отримувати найбільший прибуток для нинішнього покоління і зберегти природний потенціал водойми для майбутнього покоління

Популярний в Швеції лов риби за типом «випуск-вилов» (12% рибалок обирають такий тип рибальства) і заснований головним чином на запуску в стави райдужної форелі. Шведська програма розвитку аматорського рибальства включає також спортивно-рибальський туризм. Збільшення попиту на риболовлю проявляється в областях з розвинутою інфраструктурою для туризму. Стає більш популярним комп'ютеризована інформація про рибальство [1].

Аматорське рибальство в країнах Східної Європи за останні роки зазнало низки змін у зв'язку з розвалом соціалістичної системи і з реструктуризацією економіки. Державні землі зараз передаються у приватну власність, і розвиток рекреаційного рибальства прямує комерційним шляхом [2].

Проте, держави Східної Європи приділяють велику увагу розвитку аматорського рибальства. Видано цілу низку постанов про охорону навколишнього середовища, відновлення рибних запасів у внутрішніх водоймах. Крім того, в школах і університетах Польщі, Угорщини та Чехії введено предмет «Спортивне рибальство». Рибалки Польщі, Угорщини, Словаччини і Чехії перебувають у складі Асоціації рибалок, а в Румунії — в асоціаціях рибалок і мисливців (рис. 2). Асоціації рибалок цих країн займаються не тільки організацією спортивної риболовлі, але також активно беруть участь в охороні рибних запасів і навколишнього середовища, в відтворенні 25–30 різних видів риб і зарибленні ними рибальських водойм. [2]

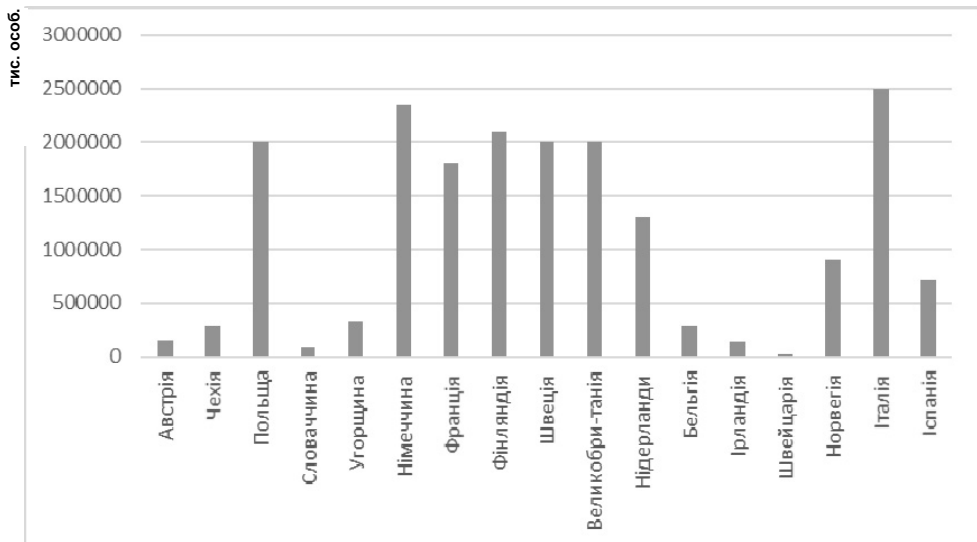

Рис. 2. Стан аматорського рибальства в окремих європейських країнах

В Австрії існує близько 440 риболовних асоціацій, в які входить більшість рибалок-любителів. Головне завдання цих організацій полягає в тому, щоб розвивати рибальство всіх типів, гарантувати і покращувати юридичну підтримку аматорського рибальства і здійснювати охорону водойм.

Майже всі озера (в Австрії приблизно 9 тис. озер, з яких 5 тис. є природними і 4 тисячі створені штучно) і приблизно 100 000 км річок та струмків перебувають в управлінні асоціацій рибалок. Промисловий лов в Австрії існує лише на кількох

озерах і невеликій ділянці Дунаю. Останнім десятиліттям, на відміну від промислового лову, значення аматорського рибальства в країні зросло. Кількість проданих рибальських ліцензій неухильно зростає [3].

Асоціація шведських рибалок включає в себе приблизно 700 місцевих громад і близько 70000 чоловік. В уловах домінують хижакі (щука, окунь та судак) — 50%, лососеві складають 25%, короп — 12% та інші — 12%. До національної програми Швеції входять проекти організації рекреаційного рибальства на приватних водоймах, подальший розвиток риболовецького туризму. Аматорське рибальство в Європі є надзвичайно популярним способом активного відпочинку. В європейських країнах рибальством займається від 1,6% (Польща) до 32,2% (Норвегія) населення. Найпопулярнішими країнами рибальського туризму є Великобританія, Панама, Туреччина, США, Венесуела, Мексика, Австралія, Фінляндія, Норвегія. В Австрії існує близько 440 рибальських асоціацій, до складу яких входить більшість рибалок-аматорів країни. В Асоціації шведських рибалок налічується близько 700 товариств. Чеський Союз рибалок налічує близько 480 спілок. Членство в ньому коштує 100 євро/рік, причому членська картка має поновлюватися щорічно. За дозволом у певній зазначеній водоймі можна упіймати лише визначену кількість риби (7 кг, або 2 особини таких видів як щука, короп, судак, сом, білизна, амур). Суворо заборонений вилов сітками [3].

Для здійснення рибальства в Німеччині потрібно мати кілька документів: паспорт рибалки (вартість 50 євро), сертифікат про проходження навчання на рибалку та ліцензію на вилов риби. Вартість ліцензії залежить від терміну, на який вона видається (200–500 євро/рік). Для туристів існують спеціальні ліцензії (на 1 тиждень — 1 місяць). Їх можна придбати тільки в рибальському клубі і ловити рибу, відповідно, лише на водоймах цього клубу. За риболовлю не в «тії» водоймі або без ліцензії накладаються величезні штрафи (понад 400 євро). Виконання Правил рибальства та наявність документів контролюють спеціальні «рибні контролери» і самі рибалки. У більшості розвинених країн світу аматорське рибальство, риболовний туризм є надзвичайними галузями у сфері туристичних і розважальних послуг. З цього погляду, організація спортивного і любительського рибальства та створення культурних рибних господарств — справа сьогоденна і перспективна [4].

ЛІТЕРАТУРА

1. Європейська хартія рекреаційного рибальства і біорізноманіття. URL : <http://flatik.ru/ohota--nacionalenij-ohotnichij-jurnal-2011--s-21-22-hartiya-ri27> (дата звернення : 01.11.2022).
 2. Hensel K. Slovakia. Current status of recreational fishing // Rep. Workshop on Recreational Fishery Planning and Management Strategies in Central and Eastern Europe, Zilina, 22-25 Aug., 1995 : proceed. EIFAC, 1996. № 32. P. 39—45. (EIFAC Occas. Pap).
 3. Morgan R. G. Promotion de réduction et de la sensibilisation du public // Can. Spec. Pull. Fish Aquat. Sci. 1988. № 97. P. 37—43.
 4. Камшилин И. Н., Чиняков И. К., Щавелева И. И. Управление любительским рыболовством за рубежом // Рыбоводство и рыболовство. 1994. № 3. С. 43—44.
-